

СИЛА И ЖИВОТЪ

БЕСѢДИ ДЪРЖАНИ ОТЪ ДЖИРОВЪ

ВТОРА СЕРИЯ

XIII

ДѢЦАТА.

XIV.

БЛАЖЕНИТЪ.

(ПО СТЕНОГРАФСКИ БѢЛѢЖКИ)

СОФИЯ — 1917.

Дѣцата.

„Истина ви казвамъ: ако се не обърнете и бждете, като дѣцата, нѣма да влѣзете въ Царството Небесно“

За да обясни, кой може да влѣзе въ Царството Небесно, Христосъ взема една обикновена форма, понятна за всички, която съществува отъ създаването на свѣта, — дѣцата. Това, което радва домоветѣ, което радва свѣта, то сж дѣцата. Домъ безъ дѣца — това е пустиня безъ изворъ, безъ трѣва. Защо човѣкъ трѣбва да стане като малко дѣте, та да стигне Небето? Въ Христовитѣ думи подъ «дѣте» се крие по-дълбокъ смисълъ, отколкото ние разбираме подъ тази дума; Христосъ не казва: ще влѣзешъ въ Царството Божие, ако си нѣкой скжпоцѣненъ камъкъ, поставенъ на короната на нѣкой царъ, ако си нѣкой милионеръ, а казва: «Ако не станешъ, като дѣте, нѣма да влѣзешъ въ Царството Небесно» — Той влага тукъ идеята на смаяване.

Дѣтетото е символъ на едно пасивно състояние, или, тъй да се каже, то прѣдставя потенциална енергия, енергия въ спяще състояние. Но тази енергия не е въ бездѣйствие, защото вжтрѣ въ нея сж складирани всички условия за нейното развитие; тя е едноврѣменно въ потенциално и кинетическо състояние. Потенциалната енергия се прѣвръща въ кинетическа и обратно. Кинетическата енергия има по-голѣма сила

*) Ев. Матей, 18:3.

на активностъ, но нейнитѣ размѣри сж по-малки, когато пъкъ потенциалната енергия има размѣри на безгранично развитие. Разликата между дѣтето и възрастния човѣкъ е сжщата: възрастниятъ човѣкъ е по-малко активенъ и има по-малки размѣри на развитие, отколкото дѣтето. Въ идеята на дѣтето има и другъ смисълъ. Ако дързото не се обърне въ малка сѣмка и не се посади наново въ почвата, не може да започне своето ново развитие. Развитието на дърветата става по два начина: едни се развиватъ, никнатъ чрѣзъ сѣмена, а други — чрѣзъ издѣнки, присадки. Има голѣма разлика между растение, което се развива чрѣзъ присадка, и онова, което се развива чрѣзъ сѣмка. Когато растението е отъ сѣмка, то съдържа по-голѣма сила отъ онова, което е излѣзло отъ издѣнка. Христосъ казва: «Ако не се обърнете на сѣме въ живота, нѣма да влѣзете въ Царството Божие», защото тамъ се прѣсаждатъ не дървета, а само сѣмки. Господъ нѣма нужда отъ стари хора, въ Царството Божие нѣма стари хора. Думата „старъ“ е синонимна съ човѣкъ безсиленъ; а младитѣ, дѣцата, тѣ сж синонимни съ думата „богати“, по умъ и по сърце. Така тълкувамъ и азъ: ако нѣмате ума и сърцето, сир. невинността и чистотата на дѣте въ себе си, вие не може да влѣзете въ Царството Божие, защото условията, при които трѣбва да растете, изискватъ, вашиятъ умъ и вашето сърце да съдържатъ Божествения животъ въ себе си. Едно отъ най-голѣмитѣ заблуждения въ съврѣменнитѣ духовни движения е това — да мислимъ, че сме голѣми; у всѣкиго отъ васъ, у самитѣ дѣца даже, които сж едва на петъ години, има идеята за голѣмство. Често съмъ срѣщалъ дѣца на 5—6 години, у които се е зародила мисълта, че сж голѣми, че сж грамадна сила и че могатъ много нѣщо да направятъ. Срѣщалъ съмъ и религиозни дѣца, които мислятъ, че сж много голѣми: „Не ме закачайте“, казватъ тѣ, „че, като махна съ прѣста, всичко мога да направя“. Такива дѣца, като ги накарате да вдигнатъ нѣкой чувалъ, не могатъ. Защо не могатъ да го дигнатъ? Само защото мислятъ, че

сж голѣми, когато въ дѣйствителностъ не сж. Ако мислѣха, че сж малки, тѣ щѣха да могатъ да го дигнатъ. Това можете да го провѣрите. Останете вжтрѣ въ себе си въ положението на дѣте, вложете въ ума си една мисль — ако не се тревожите, тя ще има десетъ пѣти по-голѣма активна сила, отколкото, ако се постоянно тревожите. Когато се изправите прѣдъ ключа на електрическа лампа, какво се изисква отъ васъ ? Само да завъртите ключа. И тази сила, която ще употребите, е много малка. Свѣтътъ е тъй устроенъ отъ Бога, че ви пращатъ само да завъртите този ключъ. А какво правятъ мнозина ? Спиратъ се прѣдъ ключа и започватъ да философствуватъ. Така никаква свѣтлина нѣма да блѣсне. Не ви трѣбва никакво философствуване тукъ — едно движение на ржката, и свѣтлината — условие за да може да четете — ще блѣсне. Сжщиятъ законъ е и сутринъ, когато се събудите — завъртвате вашия ключъ и казвате „виждамъ“. И душата, като влѣзе въ човѣшкото тѣло, и тя има ключъ и, като го завърти, казва : „Виждамъ слънцето“. Ако забравите да завъртите вашия ключъ, вие ще бждете въ тъмнота, сир. умътъ ви ще бжде смжтенъ, неспособенъ за работа. Нѣкоя сутринъ ставате и забравяте да завъртите ключа на вашето сърце, на вашия умъ, и цѣль день животътъ ви е въ безпорядкъ, намирате, че нѣма никакъвъ смисль въ него и т. н. Азъ казвамъ : вие сте въ положението на дѣте съ голѣми идеи, което, като мисли за голѣми работи, забравя да извърши най-малкото — да отвори малкия ключъ, отъ който иде свѣтлината въ свѣта. Постоянно срѣщамъ хора съ незавъртени ключове, съ голѣми идеи, мечтаятъ за много кжщи и кжщи съ много етажи, а сж слѣпи. Не ви трѣбватъ тѣзи кжщи, първо завъртете ключа, а слѣдъ това си направете кжщи. Станете дѣте на послушанието ; само тогава Богъ ще загозори, и вие ще разберете отношенията, които сжществуватъ между Бога и васъ. Съврѣменнитѣ хора сж изгубили отношенията си къмъ Бога ; мислятъ, че сж свободни, че иматъ право да вършатъ това или онова, че иматъ право да критикуватъ дори Бога. Азъ

питамя такъвъ човѣкъ: Като стана тази сутринь, завъртъ ли ключа? — „Не съмъ“. — Да се върнешъ въ кѣщи да завъртишъ ключа, защото, иначе, прѣзъ цѣлия день ще бѣдешъ въ тъмнота и не разположение на духа; животътъ дотогава нѣма да има смисълъ за тебе. Този сѣщиятъ законъ е и въ отнoшенията на хората — завъртъль си ключа, всички те обичать; забравиль си да завъртишъ ключа, всичко върви въ дисхармония; голѣмъ човѣкъ, голѣмо величие си, никой нѣма да те обича. Никой не обича хора, които много искать. Законътъ на Небето има символъ въ дѣцата — въ тѣхното безкористие. Да носишъ много на гърба си и да имашъ малко въ стомаха си, сѣ двѣ различни нѣща. Ако носишъ 100 кгр. жито на гърба си и $\frac{1}{2}$ кгр. жито въ стомаха си, дѣ ще бѣде силата? Съврѣменнитѣ икономисти, които товарять държавата съ голѣми дългове, вършатъ това, защото не разбирать Божествения законъ. Бихъ желалъ по-добръ да дадатъ всѣкому $\frac{1}{2}$ кгр. жито въ стомаха, отколкото 100 кгр. на гърба. За прѣдпочитане е 100 гр. знание въ мозъка, отколкото 100 кгр. товаръ на гърба. Може да има нѣкой 100 тома книги, но 50-тъ гр. знание въ мозъка, като потенциална и кинетическа енергия, струватъ повече отколкото това, което е извънъ него.

И тъй, подъ думата „дѣте“ Христосъ разбира особено вътрѣшно състояние, да бѣдемъ въ съгласие, въ връзка съ духовния свѣтъ, съ всички сили, съ всички сѣщества. Започнешъ ли да мислишъ, че си нѣкое велико сѣщество, изгубвашъ тѣзи връзки. Когато единъ великъ ангелъ отъ небето, който е живѣлъ милиони и милиарди години, който има въ себе си опитност повече, отколкото цѣлото човѣчество, на когото историята е много по-велика, отколкото на цѣлия човѣшки родъ, рѣши да слѣзе на земята и да се въплѣти, той ще вземе формата на дѣтенце, ще се смири; оттамъ той ще започне своето развитие, за да разбере величието на Бога. Затова питаха Христа: „Може ли старъ човѣкъ да влѣзе въ Царството Божие? „И ангелъ да е, и Богъ да е, не

може. Всѣки, който иска да влѣзе, трѣбва да се смири — да стане като дѣте. Всички вие, които ме слушате тукъ, искате да влѣзете въ Царството Божие, каквито сте си. Не, казвамъ; никога това не е било и нѣма да бжде. Ако не добиете вжтрѣ въ себе си свойствата на дѣтето, а именно пластичностъ на ума и на сърцето, нѣма да влѣзете въ Царството Божие, нѣма да разберете вжтрѣшния смисълъ на живота. Но вие сте много близо до Царството Божие. Междината, която дѣли този свѣтъ отъ онзи, е една стомилионна частъ отъ милиметра — само толкова е разстоянието отъ единия до другия свѣтъ. Когато човѣкъ трѣгне въ пжтя на развитието, той се движи много бавно. Всички, гледамъ, които трѣгватъ въ духовния пжтъ, трѣгватъ, като голѣмитѣ хора, а не като дѣцата. Ако човѣкъ започва да върви съ голѣми крачки, той нѣма да постигне цѣлѣта си. Видите ли човѣкъ да излиза отъ кжщи и да бѣга, той нѣма да постигне нищо. Но, ако трѣгне полека и постепенно ускорява хода си, той ще постигне цѣлѣта си: той е въ положението на дѣте. Христосъ казва: „Не започвайте работитѣ си съ бързане; движете се като малкитѣ дѣца, — постоянно вързете и ускорявайте хода си съ 2, 3, 4, 5 и 6 и тогава ще намѣрите смисълъ въ вашия животъ“. Докато сте въ положението на малки дѣца, нѣма да дойде никаква болестъ, а щомъ сте въ положение на стари, ще ви нападнатъ всички болести. Който е смутенъ, той е старъ; който има тежестъ на сърцето, той е старъ. Станете младъ. Казвашъ: „Тежко ми е на душата“. — Старъ си. — „Какво да правя?“ — Стани младъ. — „Какъ?“ — Не мисли за велики работи въ свѣта. Тури само $1\frac{1}{2}$ кгр. хлѣбъ въ стомаха си, 100 гр. знание въ мозъка си и 5 гр. въ сърцето си, — това ти е достатъчно. Моми, когато ги любятъ 10—15 момци, започватъ да се кокорятъ, да се надигатъ и ставатъ нещастни. Прѣди нѣколко години бѣ убита въ София една мома отъ своя годеникъ, защото му изневѣрила. — Защо любите двама? Единъ Ви бѣше достатъченъ. Всѣка мисль си има своето мѣсто. Ако

не любите нѣкого, не го лъжете, кажете му истината, и той ще си намѣри друга. И въ религиозно отношение хората страдатъ отъ сжщата любовъ. Казватъ: „Да любимъ“; но знаете ли какъ се изразява любовта? Човѣкъ, който желае много, прави грѣхъ, а който направи грѣхъ — страда. Който грѣши, е лошъ човѣкъ, но, който грѣши и не се разкайва, е по-лошъ; който грѣши и не се разкайва, нито се моли, е още по-лошъ, а такъвъ, който не се разкайва и се моли, е лицемѣръ, а лицемѣрътъ е най-лошъ човѣкъ въ свѣта. Има въ свѣта двѣ лъжи, два вида грѣхове, — като казвате, че любите нѣкого, а го лъжете, постъпвате, като крокодилитѣ: тѣ, когато обичатъ нѣкого, облѣятъ го съ сълзитѣ си, за да стане по-гладъкъ, та да могатъ по-лесно да го глѣтнатъ. Не такава любовъ трѣбва, а любовта на малкиѣ дѣца. Малко дай, но отъ сърце го дай. Ако мъже и жени бѣха приложили тази философия въ живота, домоветѣ и общества щѣха да се измѣнятъ на добро. Бащи, майки, дѣца, учители, свещеници, сждии, всички за велики идеи мислятъ, велики хора сж на този свѣтъ, по-велики отъ тѣхъ нѣма. И питате ме, защо страда свѣтътъ? Страда отъ „велики“ хора и идеи. «Отличенъ проповѣдникъ е», казватъ, „велики идеи проповѣдва“. Да, отъ „велики“ идеи страдаме всички. Езреитѣ, и тѣ имаха велики идеи, богати да станатъ, възгордѣха се отъ това, че сж избраниятъ народъ, 33.000 обѣщания иматъ отъ Бога, но Христосъ имъ показа, че величието на единъ човѣкъ сѣди въ това — да стане малъкъ като дѣте: само тогава Богъ ще бжде на негова страна. Не съмъ видѣлъ досега нито една майка да носи въ утробата си нѣкой старъ дѣдо, ако ще би да ѝ заплатятъ и милиони. А едно малко дѣте всѣки го носи, безъ да му платятъ нѣщо. Защо? Защото то носи въ себе си велики блага. Всѣка Божествена идея, колкото малка и да е, като влѣзе, тя носи миръ, радостъ, величие, ето защо всѣки може да носи малкиѣ дѣца.

Нѣкои отъ васъ мислятъ, че великитѣ идеи раждатъ щастие въ свѣта. За пояснение на тази мисль, ще ви разкажа една легенда. Единъ осиромашелъ германски принцъ искалъ да се ожени за една красавица; но тя му казала: „Азъ съмъ жена съ голѣми претенции, ще ми построишъ великолѣпенъ палатъ, и, каквото ми се доще, ще трѣбва да ми го набавишъ; ако се съгласявашъ на всичко това, ще те взема; готовъ ли си?“ — „Готовъ съмъ на всичко, защото съ тебе ще бъда щастливъ“, отговорилъ принцътъ. Оженилъ се той и тръгналъ да търси богатства, чрѣзъ окултизма, да търси духове; намѣрилъ принца на гномитѣ и му казалъ: „Оженихъ се за една много вискателна жена, и ми трѣбватъ много пари, ще можешъ ли да ми послужишъ?“, — „Мога, но съ едно условие: за всѣка кесия пари ти ще ми давашъ по десетъ косъма отъ главата си“. — „Достатъчно имамъ, ще ти дамъ повече“. — „Не! само по десетъ ми трѣбватъ; всѣки пѣтъ, като дойдешъ, по една торба злато ще вземешъ“. — „Е, осигурихме се“, рекълъ си той, дойде най-послѣ денътъ на щастieto въ моя домъ. Започва той недѣля слѣдъ недѣля, мѣсецъ слѣдъ мѣсецъ да посѣщава принца на гномитѣ, взема пари — дава косми. Минаватъ се година, двѣ, три, главата му оголѣва. Отива пакъ да вземе пари, но нѣма вече косми. „Да ти дамъ друго нѣщо“, му казалъ той. — „Не, косми, косми ми трѣбватъ“. Само тогава той разбралъ, че въ тѣзи косми се крие човѣшкиятъ характеръ. Малкитѣ нагледъ нѣща той е пожертвувалъ ужъ за по-голѣми. Всѣки косъмъ е благородна мисль, пожертвувана за нищо и никакво. Ако имате въ продължение на десетъ години такъвъ стремежъ, вие жертвувате всичко благородно отъ себе си и оставате една гола пустиня. Тогава вие се прѣвръщате на старо голѣмо сухо дърво, което е символъ на пропадналъ човѣшки характеръ. Да не се сбиждаме отъ истината. Азъ зная, че мнозина се обиждатъ, когато имъ се каже истината. Но, всѣкой, който се обижда отъ истината, Богъ го счита за старъ човѣкъ. Такъвъ е законътъ прѣдъ Бога: Господъ досега никакъ

не се е обиждалъ. Нѣма друго сжщество, което да е прѣнесло по-голѣми поругания отъ Бога, но Той никога не Си е даже вѣждитѣ навжсвалъ. Тихо и спокойно гледа Той и казва: „Тѣзи дѣца ще разбератъ закона; сега трупатъ грѣхове, и затова ще носятъ този товаръ“. — „Тежко, много е тежко, сиромашия, какво ще правимъ?“ — „Ще работите“. — „Другояче не може ли?“ — „Не може, ще работите“. — „Голѣми сме“. — „Ще се смалите — ще станете дѣца“. Като се върнете дома, опитайте се да станете дѣца и ще видите какъ ще се подмладите. Остарѣли сте — защо? — Защото носите свѣта на гърба си. Когато сте въ единъ параходъ, който се клатушка, и се страхувате, каква полза имате отъ страхуването? Стойте спокойно, имайте довѣрието на едно дѣте. Този, който е на правилъ парахода, ще се погрижи за васъ. Параходътъ ще се поклатушка и най-послѣ ще спре. Гръмъ има, буря има, не се бойте. Птицитѣ, които сж въ небесното пространство, сжщо се клатушкатъ, но тѣ разбиратъ много по-добрѣ този законъ, отколкото вие. Ще ме извините за всичко това. Ако сте стари, ще се обиждате, ако сте млади — ще ви поздравя. Когато говоря истината, никой да се не докача. Който е тръгналъ босъ прѣзъ нѣкое каменисто мѣсто, ще му кажа: обуй си царвули, защото ще ти се наранятъ краката и срѣдъ пжтя ще се принудишъ да се върнешъ; царвулитѣ ще те спасятъ. Ако е нѣкоя дама, тя би прѣдпочела да се нарани, но безъ царвули да е, за да може нейниятъ любезенъ да я хареса. Опасно е да ходите боси. Дѣцата сж всѣкога обути. Вижте и пеперудитѣ, тия малки дѣца на Господа, каква отлична прѣмѣна иматъ: нѣкоя земна царица да би я имала, щѣше да се счете най-щастлива. Тѣзи пеперудки, макаръ и да живѣятъ мимолѣтно, Господъ добрѣ ги облича. Защо Господъ ги облича така? Защото сж дѣца. А защо Господъ дава нещастия на хората? Защото сж стари. Защо Господъ дава благословение на нѣкои? Защото сж малки дѣца. Майката прощава на дѣцата си много грѣшки, но, ако мжжътъ ѝ направи грѣшка, ще каже: „Този дѣртлякъ не го ща

вече“. Така и Небето прощава всички грѣхове на малкитѣ дѣца; но къмъ старитѣ то е строго и казва: „Скоро вѣнъ!“ Тогава, какво се заражда въ насъ? Недоволство, отчаяние и умраза спрѣмо живота, понеже срѣщаме съпротивление и неблагоприятни условия за нашето развитие. За да бждемъ обичани отъ Бога и отъ хората, единственото нѣщо е да възприемемъ вжтрѣ въ себе си тази Божествена идея — да бждемъ малки прѣдъ Бога, да имаме умъ и сърце отзивчиви. Любовта има степени въ своята сила: стоишъ при нѣкоя печка на разстояние два метра отъ нея — усѣщашъ много приятна топлина, но, ако поставишъ ржката си отгорѣ на нея, ще те изгори. Старитѣ хора сж нажежени печки — по нѣкой пжтъ изгарятъ. Тѣ сж обикновено користолюбиви. Не мислете, че говоря за васъ — азъ говоря за ония стари хора, за които говори и Писанието. Старъ човѣкъ е онзи, който има мисълта, че е голѣмъ, великъ, и отъ такъвъ човѣкъ именно трѣбва да се пазимъ. Това е проповѣдвалъ Христосъ, когато е казалъ: „Да станете, като малки дѣца“. Като изслѣдвате природата, ще видите, че най-скжпоцѣннитѣ работи не сж голѣми. Напр., брилянтътъ — едно врѣме, веществото, което го е образувало, е било въздухообразно, газъ, който е заемалъ голѣмо пространство и е трѣбвало да се сгжсти; Господъ го е сгжстилъ, прѣзърналъ го е въ твърдо тѣло, но като сжщеврѣменно е намалилъ обема му; станалъ е малъкъ по обемъ, но скжпъ по цѣна. Знаете ли колко енергия, колко материя е пресирана въ единъ атомъ? По сжщия начинъ, по сжщия законъ и ние трѣбва да се смалимъ, да станемъ малки, като дѣца, защото великъ е само Богъ, и, за да бждемъ като Него, трѣбва да научимъ изкуството на прѣходнитѣ нѣща въ битието, стадиитѣ на прѣходния животъ, защо малкитѣ нѣща минаватъ отъ малки къмъ голѣми. Едно узрѣло зрѣнце, колкото малко и да е, щомъ падне на почва и има условия за своето развитие, израсте въ голѣмо дърво, но единъ листъ, единъ гнилъ плодъ, колкото и да е голѣмъ, падне ли на почвата, изсѣхва.

Това е смисълът на Христовитѣ думи. Той е говорилъ едно врѣме за хората на просвѣтления вѣкъ, за васъ — за онѣзи, които могатъ да го разбератъ, които могатъ да приложатъ Неговото учение; за онѣзи, които не Го разбиратъ, които не могатъ да приложатъ Неговитѣ мисли, Той не говори. Когато нѣкой великъ музикантъ свири, той свири за онѣзи, които иматъ ухо да го слушатъ; когато нѣкой ваятель извае статуя, той я прѣдлага на онѣзи, които я разбиратъ и оцѣняватъ; когато нѣкой писателъ напише книга, тя има значение за онѣзи, които я разбиратъ. Господь е направилъ свѣта и е написалъ Своя законъ за онѣзи, които Го разбиратъ. Онѣзи, които не Го разбиратъ, ще носятъ товара на гърба си и ще бждатъ „велики хора“. Едно врѣме, когато Богъ е създадъ свѣта, духоветѣ, които сж слѣзли на земята, сж искали да бждатъ голѣми, велики; затова тѣ сж имали грамадни тѣла и затова сж били създадени и грамадни животни. Ако грамаднитѣ животни бѣха останали на земята, щѣха да я оголятъ и опустошатъ — да изпоядатъ всичко. Господь е трѣбвало да учи тѣзи въплѣтени духове, че не трѣбза да иматъ грамадни тѣла, защото величието на едно сжщество не седи въ грамадното тѣло. Една идея е велика, не когато е голѣма по обемъ, но когато носи нѣщо, което е велико за развитието на другитѣ. Ако посадите единъ орѣхъ, слѣдъ 10—20 години той ще бжде грамаденъ; но, като умре, той ще дойде пакъ въ първоначалното си състояние. Говоря ви да станете, като малкитѣ дѣца, и да направите опитъ съ това.

Внесете тази Христова идея въ ума си, и поставайте се да бждете малки прѣдъ Бога. Прѣдставете си, че сега започвате вашия животъ въ Царството Божие. Вие може да мислите, че сте видни, знатни хора; но колко велики царе, колко знатни хора е имало едно врѣме, за които сега и поменъ нѣма. Ние се заблуждаваме: мислимъ, че хората, които ни заобикалятъ, сж много видни, знатни, но при едно нещастие познава се, колко сме знатни. Въ едно село, варненско, имаше прѣди 40—50 години единъ чор-

баджийски синъ, много знатенъ; цѣлото село говорѣше за него; като кажеха: „Петранъ чорбаджията“, всички го знаеха; всѣка седмица събираше хора за гуляй, закаляше ягне, и веселбитъ се продължаваха дълго врѣме. Случи се, че го постигна нещастие, отъ което той изгуби и стана послѣденъ бѣднякъ — всички започнаха да го изоставятъ и да го подтикватъ. Този „Петранъ чорбаджи“ си мислѣше, че е знатенъ човѣкъ. Що е знатенъ човѣкъ? То е мъртъвъ волъ като умре, нахвърлятъ се псета върху него. И тогава пакъ говорятъ за него, но, докато го изядатъ; слѣдъ това нѣма нищо вече да се говори. Хората говорятъ „хау-хау“, докато има какво да ядатъ, какво да имъ дадешъ; като умрешъ и не остане нищо отъ тебе, прѣстазатъ да говорятъ за тебе. Товѣ сж нещастията на нашия вѣншенъ животъ. Отвѣнъ ние сме много красиви, но важна е другата красота — на сърцето и ума, затова чистете сърцето и ума си и не се лъжете съ „хау-хау“. Станете малки дѣца, за да влѣзете въ Царството Божие — да наслѣдите новия животъ. Хората на земята сж мъртви, изпосяждатъ ги псета, гарвани и орли, защото сж „велики“. Като прочетете Откровението, ще видите, че Господъ вика всички орли и имъ казва: „Елате, вие малки, да си вземете своя дѣлъ, елате да се наситите отъ плътта на юнаци, войводи — все велики хора“. Какво означава това? Когато нѣкой голѣмъ джбъ изгние и се прѣобърне на прѣстъ, Господъ изпраща малки сѣменца, трѣви и имъ казва: „Вземете си дѣла отъ този джбъ, защото едно врѣме той прѣчеше на вашето развитие“. Затова Христосъ казва: „Ако не станете малки дѣца, нѣма да влѣзете въ Царството Божие, Богъ нѣма да вземе вашата страна“. При новитѣ условия, при които живѣете, трѣбва да турите новъ моралъ, нови религиозни принципи, които да сж по-силни отколкото сегашнитѣ. Тѣзи принципи, съ които досега сте си служили, сж слаби, не могатъ да издържатъ. Имате едно вжже, което дига 10 кгр., но вие искате то да дигне 100 кгр.; какво трѣбва да направите? — Ще го направите десетъ пѣти по-яко. Вжжето е моралтъ

— вие трѣбва да го направите десетъ пжти по-силенъ отъ по-раншния, за да издържи новитѣ условия. Затова именно, по закона на нѣщата, ние трѣбва да измѣнимъ нашитѣ мировъззрѣния. И най-лошиятъ човѣкъ, ако стане малко дѣте, ще се измѣни, и вие ще го залюбите. Между трѣва и джбъ не може да има борба, но между два джба всѣкога ще има такава. Посадете ги единъ до другъ, ще видите борбата между тѣхъ — кой да стане по-високъ, да види слънчевитѣ лжчи. Който излѣзе отгорѣ, той ще успѣе, а който остане отдолу, ще каже: „Азъ останахъ малъкъ“. Малъкъ, но съ голѣми идеи! Не че си станалъ малъкъ, а ще чакашъ, докато ти дойде редътъ, и ще кажешъ: „Азъ ще ти стана синъ, жълждъ“, а другиятъ ще ти отговори: „Азъ съмъ ти баща“. — „Е, татко, азъ ти благодаря за грижитѣ, които ще имашъ къмъ мене“. И този жълждъ единъ день ще стане голѣмъ и ще размѣни ролята си съ баща си. Христосъ изисква, щото всѣки отъ насъ да стане единъ видъ дърво и върху това дърво да има плодъ, сѣмка, върху която ще се положи Царството Божие. Ще кажете: „Тѣзи нѣща сж отвлѣчени“. Не, вложете тази мисль: „Азъ искамъ да стана малко Божествено дѣте, затова помогни ми, Боже, да реализирамъ тази си мисль“. Мислете върху тази мисль 12 мѣсеца и ще видите, какъ ще се измѣни животътъ ви. Но не тржбете за това нѣщо: азъ виждамъ, че сте малки. Когато нѣкой голѣмъ букъ дойде и каже: „Азъ съмъ малъкъ“, той не говори истината. Когато нѣкой богатъ каже, че нѣма пари, то е, защото се бои да не го обератъ. Когато нѣкой бѣденъ каже, че има пари, и той лъже. Нека всѣки казва правото. Имайте вѣра въ този великъ Божественъ законъ на това дѣте, и Господъ ще бжде съ васъ. Ако Богъ ви кредитира, Той ще ви направи велики. Но, ако сами се правите велики, вие сте въ положението на единъ лъжливъ търговецъ, който говори, че има пари, а въ сжщностъ нѣма.

Това е дълбокиятъ смисль на този стихъ; „Да станете малки дѣца“. Не искамъ да остане у васъ мисльта: „Нема ние нищо не сме?“ Остаете тази

мисълъ настрана. Какво сте били досега, не е толкова важно, какво ще бъдете отсега нататъкъ — това е важно. Знае се какви сж били хората досега — да спи зло подъ камъкъ. Да бждемъ малки Божествени дѣца — ето бждещиятъ идеалъ. Желалъ бихъ да бъдете дѣца на Бога, да използвате великитѣ блага, които Царството Божие ви дава. Желалъ бихъ всички да сте умни, щастливи, добри; казвамъ ви, както виждате, начина, какъ да бъдете такива. Ще речете: „Какъ да гледаме ей на тази малка капка?“ Не се смущавайте, тя ще порасне: дъждътъ не завалява изеднѣжъ, а капка по капка, сетнѣ се усилва; но тѣзи малки капки принасятъ полза на свѣта. Малкитѣ дѣца не знаятъ що е страхъ, бабитѣ имъ ги плашатъ: „Караконджо ще те изяде“. Сжщо и слугинитѣ, за да се любятъ съ нѣкого отвѣнъ, плашатъ дѣцата съ караконджо, за да ги накаратъ да заспятъ. Майкитѣ, за да отидатъ на балъ, сжщо залѣгватъ и сплашватъ дѣцата си съ нѣщо. Долу вашитѣ караконджовци, не лѣжете малкитѣ дѣца, не лѣжете и себе си! Бждете откровени спрѣмо себе си и спрѣмо другитѣ — само по този начинъ ще се подмладите и разхубаѣте. Щомъ Божествената идея дойде въ васъ, всичко ще се измѣни — и устни, и вѣжди, всичко. Въ Европа има дегизирание на устни, за да станатъ по-червени, защото червенината показва богатство и чиста кръвъ; нека тя дойде по единъ естественъ начинъ. Да бждемъ малки дѣца, значи да прѣстанемъ да лѣжемъ Бога. Нѣкой не вѣрва въ Бога — може да има сериозна причина за това невѣрие. Нѣкой казва: „Нѣма Богъ“ — не си завъртѣлъ ключа, ще кажа азъ. „Животътъ нѣма смисълъ“ — не си завъртѣлъ ключа. „Ама хората сж лоши“ — не си завъртѣлъ ключа. Ключътъ на малкото дѣте е вжтрѣ. И по-хубава, по-велика идея отъ тая нѣма. Нѣкои искатъ да знаятъ кой е Христосъ? Думитѣ, които Той е казалъ, това е Христосъ; може ли да ви ползуватъ тия думи, да станете щастливи, това е Христосъ. Силата на живота не е въ буквата, а въ духа. Азъ съмъ внимателенъ, съобразявамъ се съ Божествената истина: говоря ви-

наги това, което е вѣрно. Не трѣбва да играемъ ролята на онзи Сократовъ ученикъ, който, за да се покаже смиренъ, отишълъ единъ день при учителя си съ съдрани гащи; учителятъ му, обаче, му казалъ: „Твоята гордостъ се вижда и прѣзъ съдранитѣ ти гащи“. Ние трѣбва да сме внимателни, и, както виждате, азъ спрѣмо вашитѣ сърца съмъ внимателенъ, никога не съмъ казалъ това, което не е вѣрно. Всѣко нѣщо, което ви казвамъ, е истина, може да го провѣрите. Ако нѣмате резултатъ, азъ ще се спретна заедно съ васъ. Кажете си само: „Тази година искамъ да бжда малко Божествено дѣте“.

Съ тази идея ще ви пратя да си идете — да бждете малки Божествени дѣца. Бихъ желалъ всички българи да бждатъ малки Божествени дѣца, всички европейски държави да бждатъ такива дѣца: тогава ще дойде истинскиятъ, Божествениятъ миръ въ свѣта.

(Бесѣда, държана на 11. февруарий 1917 г.)

Блаженитѣ.

„Блажени гоненитѣ заради правдата, защото е тѣхно Царството Небесно“. *)

Ще взема отъ този стихъ думата „блажени“. Христосъ не казва: Блажени сж онѣзи, които иматъ много пари, които иматъ много кѣщи, които сж много учени, които сж силни на деня, но казва: „Блажени сж онѣзи, които сж гонени заради правдата“. Думата „гоня“ има добро и лошо значение. Ако човѣкъ не бжде гоненъ, нѣма да прогресира: трѣбва да има движение въ свѣта. Когато единъ българинъ иска да овършее своето гумно, своето жито, той гони конетѣ си. Тази гонитба защо е? За да може да се озършеятъ снопето. Всички нѣща въ живота иматъ смисълъ. Онѣзи, които разбиратъ вътрѣшния смисълъ на живота, нѣма защо да се спватъ отъ противорѣчията, които сжществуватъ въ свѣта. Всички тия противорѣчия сж изразъ на една велика истина, която има двѣ страни, двѣ лица: страдания и радости; страданията — това сж тъмната страна на тоя животъ: а радоститѣ сж най-възвишенитѣ нѣща, свѣтлата страна на живота. Всичко туй е съобразно съ законитѣ на природата. Земята си мѣни лицето въ продължение на 24 часа: едната страна е свѣтла, а другата — тъмна. Слѣдователно, въ 24 часа на вашия животъ вие ще бждете тъмни и свѣтли, ще страдате и ще бждете радостни. Туй е неизмѣненъ законъ, който, обаче, нѣма нищо общо съ грѣха. Нѣкой пѣтъ грѣхътъ се прѣплита съ страданието, но тѣзи двѣ нѣща не бива да се свързватъ.

*) Ев. Мат., 5: 10.

Страданието е единъ великъ законъ. Нѣма човѣкъ, който да не е страдалъ и да не страда. Дори Богъ страда заедно съ насъ. Никой не страда повече отъ Него. Когато нѣкой каже, че страда, азъ казвамъ: ти едва си започналъ съ тази наука. Не е лошо да страда човѣкъ. Съ тѣзи чувства, съ които може да изпитате най-приятнитѣ нѣща въ свѣта, ще изпитате и най-неприятнитѣ. Когато вашето око е разстроено, не е въ хармония съ свѣтлината, ще изпитате най-неприятни усѣщания отъ свѣтлината; но, когато вашето око е нагласено въ хармония съ нея, то ще изпита най-приятнитѣ чувства. Слѣдователно, когато въ васъ се яви нѣкоя дисхармония, това показва, че вие сте разгласени. Само чрѣзъ страдания може да се нагласявате. Онѣзи, които свирятъ на китара, често настроятъ китарата си за извѣстни пѣсни; ще рече, вършатъ извѣстно нагласяване. Страданието, и то е извѣстно нагласяване — трѣбва да се промѣни гамата отъ мажорна въ минорна или въ хроматическа. Въ хора, които се стремятъ къмъ благородното, този стремежъ е свързанъ съ страдание. Страданието и радостта сж два противоположни полюса въ живота. Всѣки, който иска да се раззвива, трѣбва непрѣмѣнно да страда: страданията сж врата, необходимо условие за радостта. Не искате ли да страдате, нѣма да имате радости въ живота. Радостъ и скърбъ сж двѣ дъщери на Бога. „На кой Богъ?“ — ще запитате. — На Онзи, Който е изявенъ на човѣчеството. Вие ще кажете: „Богъ има ли дъщери?“ — Има, Той има дъщери и синове тукъ на земята и горѣ на Небето. Думитѣ „братъ и сестра“ сж Божествени идеи, тѣ сж много по-велики понятия отъ онѣзи, които ние схващаме и разбираме. Нашето братство и сестринство се е издигнало само една педя. Когато на нѣкого нѣкой братъ вземе една педя земя отъ неговата нива, скарватъ се, и братството се разваля. Вземете лѣкари, търговци, учители, свещеници, проповѣдници и др. — само до една педя е достигнало братството. Ето свърѣмениятъ общественъ растежъ, до който сме дошли въ схващане на братството.

Христосъ се обръща и казва: „Блажени сте, когато ви гонятъ за правдата“. Ще кажете: „Защо да ме гонятъ?“ Азъ пъкъ питамъ: защо да не ви гонятъ? Често се казва, че мжтната вода е много по-приятна за почвата, отколкото бистрата: тя, като мине прѣзъ почвата, оставя извѣстни утайки, отъ които растенията се ползватъ. Така, р. Нилъ всѣка година нанася милиони тонове черноземъ, отъ който стариятъ Египетъ е произвеждалъ грамадни количества жито. Страданиято е сжщо онази Божествена утайка, която слиза отъ висотитѣ и, като се утаи въ вашитѣ полета, оторява ги, и Богъ казва: «Сѣйте сега», и отъ тѣзи ваши утайки — грѣхове, недоразумѣния — ще излѣзе най-добъръ хлѣбъ, и вие ще кажете доврѣме: «Слава Богу! много хубаво е било всичко това». Ако нѣма страдания, нѣма да има и хлѣбъ. Христосъ казва: «Азъ съмъ живиятъ хлѣбъ». И дѣйствително, Той е живъ хлѣбъ, защото всѣки день Го ядатъ хората.

«Блажени сте, когато ви изгонятъ и когато върху васъ рекатъ всѣка зла рѣчь на лъжа заради Мене». Ако кажатъ за васъ зла рѣчь, когато я заслужвате, то не е похвала: щомъ сте виновати и ви осжждатъ, заслужвате го. На правдина, за права Бога трѣбва да страдате. Сега мнозина страдатъ за крива бога. Азъ питамъ: ако Христосъ днесъ би дошълъ, какво учение би далъ на свѣта? Всички хора искатъ да сж щастливи, блажени, да иматъ добри мжже, добри жени, добри дѣца, но отдѣ ще вземете всички тѣзи добри мжже, добри жени, добри дѣца? Посадете най-хубавото жито въ пѣська, то ще стане хилаво. Турете торъ на този пѣськъ, слѣдъ врѣме житото ще започне да се подобрява. Азъ разбирамъ този законъ вжтрѣшно. Какво става вънъ въ свѣта? Тамъ всичко си върви нормално: става каквото трѣбва да стане.

Апостолъ Павелъ казва на едно мѣсто: «Всички живѣятъ и се движатъ вжтрѣ въ Бога». Ако се движите и живѣете вжтрѣ въ Бога, отъ какво се плашите? Стойте вжтрѣ въ една лодка въ мо-

рето, дигне се буря, и вие се уплашите; питамъ :
дѣ е вашата вѣра? — «Ще потънемъ». Ако сте
грѣшници, ще потънете. Ако приличате на злато, сребро,
жельзо, ще потънете. Но, ако сте една лека перу-
шинка, ще останете на повърхността, а другитѣ ще
потънатъ, защото носятъ голѣмъ товаръ — горко
на тѣхъ! Слѣдователно, недѣйте товари умоветѣ си
никога съ такива мисли, които да ви обрѣменияватъ.
Не е важно какво мислятъ хората за васъ, важно е
какво Господъ мисли — Той, Който е живъ. Господъ
е навсѣкждѣ, дѣто има разумни същества. Той не е
въ мъртвитѣ, не е и въ грѣшнитѣ. Подъ думата
„Богъ“ азъ разбирамъ приятнитѣ чувства, мисли, които
усѣщате, изпитвате въ себе си — вашето съзнание
да разберете Бога. Той живѣе въ насъ и има сила
да ни възкрѣси. Ако Господъ не е въ свръзка съ
мене, ако Той не може да ме оживѣва, защо ми е
този Господъ и каква полза, че имало нѣкакъвъ Го-
сподъ? Затова казва Христосъ на едно мѣсто въ Пи-
санието: «Ако думитѣ Ми прѣбждатъ въ васъ и вие
прѣбждете въ Мене, всичко, каквото попросите, ще
ви се даде, ще оживѣе». Христосъ казва, че Той е
живо Слово — «Думитѣ, които Азъ ви говоря, тѣ сж
вжтрѣ въ васъ, тѣ сж живи». Ето защо, Христовото
учение, което е вжтрѣ въ насъ, само по себе си
има сила.

«Радвайте се и веселете се, защото е голѣма
на Небеса вашата заплата». Това значи, че такива
ги чака бждещъ животъ. Кое подразбира бждещъ
животъ? Нѣкои мислятъ, че, като умратъ, ще оти-
датъ въ другъ свѣтъ. Не, нѣма да отидете въ другъ
свѣтъ, но просто ще прѣминете отъ едно състояние
въ друго, както става съ бубата. Бубата, като стои
на листа и го чопли, мисли, че това е нейниятъ
свѣтъ, но, като се прѣвърне въ пеперуда, получава
крилца и почва да посѣщава цвѣтята и измѣня своитѣ
възгледи за свѣта. И ние, докато чоплимъ листата
на материалния животъ, сме червеи; но, като ми-
немъ прѣзъ пашкула и станемъ души, облѣчени
съ хубави дрехи, ще схванемъ живота въ по-висо-

кото му проявление. Безъ да се обиждаме, мнозина сега сж гжсеници, т. е. тѣ сж въ положението на една гжсеница. Казватъ: «Трѣбватъ бѣли пари за черни дни» — гжсеница сте. «Трѣбва кжща за черни дни» — гжсеница сте, защото на гжсеницата е необходимъ този листъ. Питамъ: ако гжсеницата стане пеперуда, за какво ъ сж тѣзи листа? Като почнете да се издигате, ще кажете на братята си: «Азъ оставямъ тѣзи листа на васъ — подарявамъ ви ги». Затова Христосъ казва: «Това, което не ти е потрѣбно, дай го на другитѣ, които сж въ твоето положение — нека тѣ да се ползуватъ». Христовото учение е, наистина, за всички, но не всички хора сж еднакво готови да го схванатъ и приложатъ; то може да се приложи само споредъ степенъта на развитието на всѣки човекъ отдѣлно. Ще рече, трѣбва да съзнаемъ своето положение. Ония, които сж назадъ или напредъ, не трѣбва да ги осждаме, нито да имъ завиждаме: единъ день всички ще минемъ по този пътъ доброволно или по необходимостъ. Ако не вършеете доброволно, Господъ ще дойде съ камшикъ, ще ви върже, като конь на вършачка, и ще овършеете гумното, и първия, и втория день и т. н., съ години. Като ви питатъ: «Защо сте станали коне?» ще отговорите: «Да вършеемъ житото». Гледамъ, мнозина отъ съврѣменнитѣ хора вършеятъ на Божественото гумно. Като гледамъ нѣкой конь, че вършее, казвамъ: той върши добръ работата си. Питамъ и азъ себе си: върша ли и азъ добръ своята работа? Ако искатъ съврѣменнитѣ хора да разбиратъ добръ Христовото учение, трѣбва да се въдвори Божествената хармония между тѣхъ. Може ли да опитате, доколко сте блажени? Може. Хората постоянно се оплакватъ и казватъ: «Азъ съмъ най-несчастенъ!» Отговарямъ: ти си най-блаженъ, защото Христосъ казва: «Блажени нещастнитѣ». — Боледувашъ; що е болестъ? Признакъ, че Божествениятъ живогъ работи върху тебе и иска да те възкръси. Имашъ мжнотии въ своето развитие, не можешъ да разрѣшишъ нѣкой въпросъ — Божествената мисль иска да те подигне, да те

освѣтли. Стѣга ти се сърцето — Божествениятъ животъ работи, иска да омекчи твоето сърце. Господъ работи вжтрѣ въ насъ. Съврѣменнитѣ хора приличатъ на онѣзи дѣца, които обичатъ да дигатъ прахъ изъ училищнитѣ стаи. Като влѣзе учителятъ, вижда прахъ навсѣкждѣ и започва да киха. И азъ виждамъ навсѣкждѣ кихане: учители, проповѣдници, майки, бащи — всички кихатъ. Защо? Прахъ има. Отворете прозорцитѣ, провѣтрѣйте стаитѣ, измийте пода, ще прѣстане това кихане. Гледай стаята ти да е изчистена, тогава нѣма да има кихане. Кихане — значи, има прахъ, подозрѣние, съмнѣние. Въ свѣта трѣбва да има свѣтлина, за да се разбере смисълътъ на живота. Питамъ ви: вие отъ колко врѣме сте на земята, прѣди 200 години дѣ бѣхте? Баща ви и вие прѣди 400 години дѣ бѣхте? Вие, баща ви, дѣло ви, прадѣдо ви, баба ви, прабаба ви прѣди 1000 години дѣ бѣхте? Ще кажете: «Не ни трѣбва да знаемъ това». Не ви трѣбва, но, когато дѣдо ви остави наслѣдство, какъ ходите по банкитѣ да го търсите, да научите всичко за наслѣдството! Защо? Защото има да наслѣдите нѣщо. Но, ако дѣдо ви е направилъ дългъ, вие се правите, че не го познавате, защото, иначе, ще плащате зарадъ него. Това не е кавалерство. Не си кавалеръ — значи, не можешъ да яздишъ на конь, не можешъ да управлявашъ своя умъ, не си способенъ да управлявашъ своята мисль, не си уменъ човѣкъ. Христосъ казва: «Блажени сж онѣзи, които разбиратъ така смисъла на живота». Богатството е скрито въ нашия мозъкъ, въ нашата мисль, въ нашето сърце. Нѣкой богатъ момъкъ се влюбва въ нѣкоя бѣдна мома; тя може да е бѣдна, но има богатство скрито въ нея. То е изразено въ нейното лице. Има хиляди примѣри, когато царе и други знатни и богати мъже сж се влюбвали въ бѣдни момичета, които по този начинъ сж се издигали; но тѣ иматъ едно вжтрѣшно богатство, което Богъ е вложилъ въ тѣхъ. Когато човѣкъ е добродѣтеленъ, справедливъ, когато у него има Божествена любовь, мъдрость, истина — всички тѣзи

нѣща живо изпѣкватъ въ него. Азъ съмъ срѣщаль Добродѣтеля, разговарялъ съмъ се съ нея; какви блага бликатъ отъ нея! Знаете ли каква красива дъщеря е тя на Бога? Азъ съмъ срѣщаль и Божествената Правда; тя е много красива, но строга, не прощава погрѣшкитѣ. Но ще ѝ кажете: «Азъ съмъ слабъ». Слабъ или силенъ, ти не трѣбва да прѣстѣпвашъ заповѣдта на твоя Баща. А Любовта — тя е много хубава и нѣжна: тя не вижда хорскитѣ погрѣшки. Прѣдъ нея каквото и да направишъ, даже и най-лошото, тя ще те цѣлуне, поглади, очисти, прѣоблѣче и ще те заведе у дома си. Мжже и жени трѣбва да се любятъ. Нѣкои казватъ: «Жена ми не ме люби». Не си намѣрилъ онази, която те люби. Твоята жена на зѣмта е сѣнка на Любовта. Жената казва: «Ще го взема, ще се ожения за него, защото е богатъ, има 10.000 лева приходъ, и кжца». Тази жена взема, но не дава, тя не може да направи мжжа си щастливъ. Мжжътъ казва: «Азъ се оженихъ за нея, защото е богата, макаръ и да е грозна». И този мжжъ не може да направи жена си щастлива, защото всѣко учение, което взема, а не дава, не може да прави хората щастливи. Въ основата на християнското учение е самопожертвуването. Има два вида жертви: или самъ ще се пожертвувашъ, или ще те пожертвуватъ. Напр., на Георгьовъ-денъ защо колятъ агнета? Турятъ имъ вѣнецъ, осветяватъ ги и послѣ ги колятъ. Защо даватъ тази жертва? За ядене. Има духове въ свѣта, които и на васъ единъ день ще ви турятъ вѣнецъ, ще ви поставятъ на жертвеника, ще ви заколятъ — ще умрете. Ще кажатъ: «Еди-кой си умрѣлъ»; но азъ казвамъ: той не е умрѣлъ, живъ е. И вие ще бждете единъ день на трапезата на смъртта, и тамъ ще ви изядатъ. Ще кажатъ: «Колко е хубаво, добръ угоено, това тѣло, ами мускулитѣ, сърцето, дробоветѣ му, охъ!» Хората умираатъ, защото има месоядство. Господъ учи хората и духоветѣ да не ядатъ месо. Когато прѣстанатъ да ядатъ месо, нѣма да има смъртъ на свѣта. Месото на грѣшнитѣ е много крѣхко; така е и съ всички

долнокачествени дрехи; дреха, която е направена от хубави нишки, е здрава, не се съдира. Месото на праведните е здраво, жилаво, и затова не го ядат; за праведните нѣма смъртъ.

Това Божествено учение ще създаде у насъ здрави мисли, здравъ умъ, здраво сърце. Всѣки, който се опита да погълне и унищожи една добра мисълъ, едно Божествено желание, той самъ ще се унищожи. Такъвъ човѣкъ ще дойде въ положението на крокодилъ, който поглъща малките жабчета. Въ р. Нилъ има малки жабчета, които крокодилите често поглъщатъ; крокодилътъ си отвори устата, жабото, като скача, попада вътрѣ въ устата му, и, като е малко, той го глътна цѣло, обаче, като влѣзе въ корема на крокодила, жабото иска да излѣзе навънъ и, за да си прѣбие пжтъ, лека-полека прояжда корема му и излиза; тогава коремътъ на крокодила се напълва съ вода, той обръща гърбъ и умира. Нѣкои хора се оплакватъ и казватъ: «Изядоха ме». Ако Богъ е съ васъ, нека се опитатъ да ви изядатъ, тѣ ще платятъ скжто за това. Ако човѣкъ има вѣра, не трѣба да се страхува отъ нищо; живиятъ Господъ е съ него.

Духътъ на Бога слиза вече отгорѣ, както свѣтлината. Иде Той и велика видѣлина носи съ Себе Си, огнь и животъ, който ще прѣчисти свѣта. Съврѣменните хора ще опитатъ тия нѣща, ще бждатъ свѣдѣтели на въдворяването Царството Божие на земята. Съ слизането Си Богъ ще съедини хората, и злобата постепенно ще изчезне. Всички недоразумѣния произлизатъ отъ недовѣрие и подозрѣние единъ къмъ другъ. Ще ви приведа примѣръ за студа, вѣтъра и слънцето, които искали да направятъ опитъ съ единъ овчаръ, кой отъ тѣхъ ще успѣе да му снесе кожата. Започналъ студътъ, разrazilъ се въ най-силна форма, дърво и камъкъ се пукали, и казалъ: «Азъ сега ще му снеса кожата». Овчарътъ, обаче, като видѣлъ голѣмъ студъ, загърналъ се здраво въ кожата си и закрачилъ бързо за дома. Не успѣлъ студътъ съ опита си. Започналъ вѣтърътъ: засвирилъ той отъ всички страни, изкоренявалъ дървета, замиталъ всичко по пжтя си, но

кожуха на овчаря не можалъ да сзали, даже овчарьтъ по-добрь се увилъ. Слънцето най-послѣ рекло: «Вие направихте вашия опитъ, сега и азъ на свой редъ ще направя своя». Усмиввало се слънцето благо и весело, изпратило то всичката своя любовъ, започналъ овчарьтъ малко по малко да се стоплюва, докато се силно сгорещилъ, и свалилъ кожуха си.

Проповѣдватъ се два вида учение: на студа и на вѣтъра; но сега оставя учението на любовта — то ще свали кожуха. Нѣкои ще попитатъ: «Ти какво мислишъ?» — Погледни ме въ очитѣ и ще видишъ какво мисля. Като ви срѣщна, не пигамя, какво мислите, азъ зная какво мислите — мислите за нѣкоя къща 2—3 етажъ, съ позече мебелирани стаи, мислите да се ожените, да имате дѣца и т. н. Срѣщамъ нѣкой ученъ; какви мисли виждамъ у него? Прави изслѣдвания. Срѣщамъ нѣкого, който мисли да краде. Всичко, що мисли, е изписано на лицето му. Господь е отворилъ вече книгата, и всичко ясно се вижда. Ако Христосъ рѣши да сѣди свѣта, веднага ще издаде присѣдата; ще каже: «Споредъ еди-кой-си членъ отъ Божия Законъ, за това и това, което сте направили, тази ви е заслугата». Но друга е сега мисията на Христа: Той призовава човѣчеството на трѣзвенъ животъ. Не трѣбва да мислимъ, че сме много свети — това искамъ да кажа. Светията трѣбва да бжде отличенъ човѣкъ, да знае да слугува, да има здраво тѣло, здравъ мозъкъ, да има здрави крака, рѣцѣ, мускули, да нѣма нищо въ рѣцѣтъ си, т. е. да не е богатъ, да не е и сиромакъ, обаче, да бжде въ положението на Толстоя — да раздава, да помага на бѣдни. Такъвъ е истинскиятъ светия. На Небето Господь класифицира светиитѣ на голѣми и малки. Онѣзи, за които е най-много говорено, които сж най-много страдали и сж изнѣсли достойно всичко, тѣ сж сзетии. Защо днесъ хората почитатъ Христа? Защото Той изплати всички дългове на хората, понесе всички тѣхни грѣхове. Ако Христосъ не бѣше пострадалъ, ако не бѣше далъ нищо отъ Себе Си за хората, Той щѣше да бжде обикновенъ човѣкъ. Всѣки трѣбва да слугува на Бога и да

знае, че има свое мѣсто на земята. Ще кажете: «Апостолъ Павелъ е билъ великъ човѣкъ, еди-кой-си е билъ сѣщо великъ човѣкъ». Ако вие изпълните своята роля на земята добръ, и вие ще бждете единъ день великъ човѣкъ. Една жена, която е живѣла 20 години съ своя мжжъ и е носила неговия тежъкъ яремъ, готвила му е, и той я е малтретиралъ, а тя всичко е понасяла съ търпѣние, ще бжде светица. Така е и съ мжжа: единъ мжжъ, ако понася търпѣливо всички несподи, прѣдизвиквани отъ жена му, ако тя го малтретира, той ще бжде другъ светия. Такива мжже и жени на Небето ще бждатъ светии. Виждамъ всѣки день тукъ на земята жени, окичени съ разни диаманти, огърлици, живѣятъ охолно, безгрижно; на онзи свѣтъ тѣ ще бждатъ бѣдни — съ окжсани дрехи. Единъ день вие ще се намѣрите въ положението на онази богата и скжперница госпожа, която имала слуга, който, макаръ да получавалъ 60 л., раздавалъ всичкитѣ си пари на бѣднитѣ. Тя често му казвала: «Не бивай толкова глупавъ, не си раздавай паритѣ, защото ще ти трѣбватъ за черни дни». Една вечеръ госпожата сънувала живъ сънь; вижда единъ много хубавъ палатъ, мряморна постройка — отличенъ. «Чий е този палатъ?» пита тя. — «На твоя слуга». — «Ами такъвъ бѣднякъ отдѣ има толкова пари да си построи този разкошенъ палатъ?» — «Всичко, каквото има той, го изпраща, за да си съгради на онзи свѣтъ палатъ». По-нататкъ тя вижда една малка колибка: «Ами тази колибка чия е?» — «Твоя е» — и отговорили. Вие можете да сте много голѣми личности на този свѣтъ, но на онзи свѣтъ Господъ ще ви сѣди по дѣлата и ще ви отдаде заслуженото. Не трѣбва да се заблуждаваме, но трѣбва да знаемъ истината, да поставимъ една рѣзка граница между Божественото и човѣшкото. Вие казвате, че разбирате думата «любовъ»; не! не я разбирате. Не само думата «любовъ» не разбирате, но не разбирате правдата, истината, мждростъта. Когато влѣза въ една кжща и видя разгнѣвена жена, това мждростъ ли е? Когато се изговори думата «мждростъ», трѣбва да настѣпи извѣстна про-

мѣна въ състоянието. Трѣбва да се разбира смисълътъ на всѣка дума. Ако влѣзете въ единъ театъръ, дѣто има хиляди души и извикате; «Пожаръ, пожаръ!» всички ще се втурнатъ да бѣгатъ навънъ, ще се внесе суматоха, всички ще изпитатъ ужаса на приближаващата се смъртъ. Това е, защото всички разбиратъ смисъла на тази дума. Но, ако нѣкой дойде между тѣхъ и каже думата «любовъ», всички ще се спогледатъ, ще се изсмѣятъ и ще взематъ този човѣкъ за смахнатъ; ще кажатъ: «Какво иска да каже този човѣкъ съ тази дума?» Това показва, че не разбиратъ дълбокото значение на думата «любовъ», защото, инакъ, и тя би трѣбвало да произведе сѣщия ефектъ, както думата «пожаръ», само че въ обратенъ смисълъ. Ако видя човѣкъ натъженъ и изрека думата «любовъ», трѣбва всички страдания и недоволства у него да изчезнатъ, той трѣбва да се зарадва и засияе като ангелъ, да се прѣвърне отъ червей въ пеперуда. Ние често казваме: «Господи Боже!» но и тѣзи думи не разбираме. Азъ рѣдко произнасямъ Божието име въ душата си: само когато имамъ голѣмъ товаръ, тогава го произнасямъ, и цѣлиятъ товаръ ми се смѣква надолу. За мене тази дума съдържа всичко. Азъ замѣнямъ тази дума на български съ думата «мога». Никога не казвайте: «Слабъ съмъ», а «мога». На едно мѣсто въ Писанието се казва: «Всичко мога чрѣзъ Христа». Турете настрана всичко друго, а вземете Христа. Вие ще разберете Христа, ще разберете Бога, само чрѣзъ думата «мога». Не се смуцавамъ отъ тъмнината, когато се обръща земята прѣзъ денонощието: това си е въ реда на нѣщата. Когато на нѣкой човѣкъ е тъмно въ ума, казвамъ: неговото слънце е залѣзло, въ ума му има тъмнина, затова нека си легне, да си почине и да не се безпокои — слѣдъ 12 часа слънцето ще изгрѣе за него, ще дойде неговиятъ Господъ. Тогава ще дойде въ него любовта, и той ще почне да разбира дълбокия смисълъ на живота. Така е училъ Христосъ по-рано, така учи и сега. Всички чакатъ да дойде Христосъ отъ Небето — единъ пътъ е слѣзълъ.

Той нѣма да слѣзе втори пжтъ на земята въ безчестие. Богъ слѣзе отначало на земята, когато я създаде, когато направи свѣта; Той и до днесъ работи върху свѣта. Ще стои Той тукъ дотогава, докогато всичко уреди, и ще се върне на Небето заедно съ всички Свої чада. Този Богъ е и работи заедно съ насъ. Той ще ни събере и ще образува онова дърво на живота, на което ние ще съставляваме коренчета, клончета, листа и плодове; всѣки листъ ще бжде за изцѣление, и всѣки плодъ — жива храна. Тогава ние ще бждемъ едно съ Господа, тъй както всѣка клѣтка, всѣко коренче, всѣко клонче и всѣки листъ съставляватъ части отъ дървото.

«Блажени сте, когато ви гонятъ». Блажени сте, защото тогава вие се движите напредъ, защото работата, която вършите, е за добро на човѣчеството, и голѣма ще бжде вашата заплата на Небесата. Когато те срѣщне нѣкой и ти каже: «Лошъ си» — право ти е казалъ; стани добъръ; «Грозенъ си» — приво ти е казалъ човѣкътъ, стани красивъ; «Злобенъ си» — право ти е казалъ, стани благъ. Колко пжти за мене хората говорятъ какви ли не думи, и, ако бихъ обръщаль внимание на всичко казано, щѣха да ми опадатъ всички косми отъ главата. Казвамъ си: прави сж тѣзи хора, азъ съмъ опасенъ човѣкъ. Защо? Азъ съмъ огледало, и, като ме срѣщне нѣкой, огледа се въ мене и казва: «Ти си вагабонтинъ» — Право казвашъ. — «Ти си шмекеръ» — Право казвашъ. Огледай се и се оправи. Хората приличатъ на онзи американски проповѣдникъ, който полудѣлъ и единъ день, като се огледалъ въ огледалото, не се позналъ и казалъ: «Ти трѣбва да се покаешъ, иначе, Господъ ще те прати въ пѣкъла». И менѣ ми е приятно да се оглеждамъ въ хората; и азъ искамъ, като срѣщна нѣкой добъръ човѣкъ, да се огледамъ въ него, да видя какъвъ съмъ, затова и азъ се оглеждамъ. Трѣбва да има два вида огледала: едни, въ които ние да се оглеждаме, и такива, нашитѣ, въ които други да се оглеждатъ; само така ще изправятъ хората грѣшкитѣ си. Горко на онзи народъ, общество,

църква, които нѣматъ огледала! Съврѣменнитѣ лѣ-
кари, и тѣ употрѣбаватъ въ практиката си огледала.
Напр., когато прѣглеждатъ гърло, да-ли има нѣкакъ а
болестъ, употрѣбаватъ огледало. Христозото учение,
и то носи огледало да се разбере дълбокиятъ сми-
сълъ на страданията, — че тѣ сж необходими за
нашето щастие и блаженство въ бждния животъ
Стрѣданията сж най-голѣмото благо, което Богъ из-
праща на хората. Ето що казва Христось: «Когато
нѣкой отъ васъ страда, е много отегченъ, нека дойде
при Мене, Азъ ще окупя неговитѣ страдания, като
му дамъ нѣщо друго: ще направимъ обмѣна на чисто
братски начала». И тѣй, Христось слиза на земята — въ
слава, за да отнеме този товаръ на хорага, и затова казва:
„Възложете си тозара на Господа». Ще направите една
обмѣна: Господъ ще вземе вашитѣ страдания, а въ замѣна
ще ви даде радости. Като е слѣзълъ на земята, Той
е искалъ да ви направи щастливи. Но, за да бждете
щастливи, трѣбва да бждете умни, мждри. Произна-
сянето на думата «мждрость» да става само, когато
не можете да разясните нѣкой труденъ въпросъ.
Произнесете думата «мждрость» и постоите 10 минути,
слѣдъ това ще настѣпи извѣстно прояснение. Ще
приличате като на нѣкой слѣпецъ, когато проглежда и
вижда красотитѣ на свѣта; той тогава казва: «Виждамъ
всичко въ свѣта хубаво и разбирамъ, колко е великъ
Господъ!» И ние трѣбва да благодаримъ Богу, че е
сздалъ този свѣтъ, че е сздалъ домъ, братя, сестри,
майки, бащи, жени, дѣца, па и нещастия покрай това
— за всичко трѣбва да Му благодаримъ. Онѣзи,
които сж тръгнали въ Христовия пѣтъ, трѣбва да
благодарятъ на Бога за всичко. Като благодаримъ
на Бога, тогава всички ще се разберемъ, и, като
произнесемъ думата „любовъ“, тѣжни ли сме, вед-
нага ще почувствуваме радость, топлина, която ще
се разлѣе по тѣлото ни, и нашитѣ вкоченясали чле-
нове ще започнатъ да се рзамръдватъ, и ще видимъ,
наистина, ангели да слизатъ отгорѣ. Това значи да
станешъ ясновидецъ. Нѣкои чакатъ, като умратъ, то-
гава да видятъ всичко, — да станатъ яснозидци.

Не чакайте да умрете, а, докато живѣте, да възкръснете въ Господа. Не казвайте: «Като умра», а: «Каго си промѣня дрехитѣ, като се обърна отъ червей въ пашкулъ и отъ пашкулъ въ пеперуда». Вие казвате: «Ще умра, ще ме заровятъ въ черния гробъ, и, като ме нападнатъ червеитѣ, какво ще стане съ мене?» Червеитѣ — то сж вашитѣ по-малки братя. Ще дойдатъ тѣ и ще кажатъ: «Я да ви позкусимъ малко; Христосъ бѣше за васъ живъ хлѣбъ, а вие ще бждете за насъ жива храна». Но чозѣцитѣ не сж въ гробоветѣ, това да не ви плаши, азъ не ги виждамъ въ гробищата. Пакъ ще ви повторя: има два вида хора — едни живи-мъртви, каквито срѣщаме всѣки день изъ София, а другитѣ мъртви-живи. Христосъ казва: «Блажени мъртвитѣ-живи, които умрѣха за Господа», а никждѣ не е казано: «Блажени живитѣ-мъртви». Послѣднитѣ сж гжсеници. Мъртвитѣ-живи сж пеперуди и сж безопасни, не ядатъ листата на дърветата, понеже листата сж необходими. Когато въ вашия животъ влѣзе нѣкоя мисль, която ви разрушава, тя е една гжсеница, изпждете я навънъ. А когато влѣзе мисль, която ви подига, тя е една красива пеперуда, задръжте я. Слѣдователно, всѣки день изхвърляйте навънъ мислитѣ, които изяждатъ листата на вашия животъ. Това е учението на Христа.

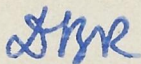
Христосъ казва: «Блажени сте, когато ви гонятъ, защото голѣма е вашата заплата на Небеса». Ще ви обясня дълбокия смисль на тѣзи думи: като посѣете едно житно зрънце, то започва да гние, нападатъ го много врагове — микроби, но, щомъ излѣзе нагорѣ, къмъ свѣтлината, огрѣе го слънцето, враговетѣ му се разобиватъ. Слѣдователно, и васъ трѣбва да ви гонятъ, за да излѣзете нагорѣ. Христосъ, като казва: «Блажени гоненитѣ», подразбира, че блажени сж онѣзи, които израсватъ, пушатъ коренчета, листа, цвѣтове, плодове, защото голѣма е тѣхната заплата, когато дойде Господъ и намѣри узрѣлитѣ плодове. Има ли смисль това учение? Има. Това значи да бждешъ гоненъ за Христа. Ако ме гонятъ, и азъ нѣ-

мамъ никакъвъ плодъ, заслужвамъ да бжда гоненъ. Ако бжда гоненъ, за да дамъ плодъ на Бога, и имамъ такъвъ, това гонене има смисълъ на растене. То ще даде необходимия импулсъ, потикъ. Като мислимъ така, ще влѣземъ въ правия смисълъ да разберемъ защо живѣемъ тукъ на земята. Затова трѣбва да се молимъ за всички хора. Писанието казва: «Благославяйте, не кълнете, казвайте истината направо въ лицето, като на братъ, на приятелъ, никого не одумвайте»: одумването е повръщане отъ стомаха, устата пъкъ е създадена не за повръщане, а за сладкитѣ слова на любовта. Това е учението, което носятъ светиитѣ отгорѣ; това е учението, което праведниците отъ хиляди години проповѣдватъ на свѣта; това е учението на малкитѣ ангели, които слизатъ на земята. Като дойде Христосъ, и Той сжщото учение ще донесе; бѣлиятъ конь, на който Той иде, е символъ на Неговото свѣтло учение: Блажени онѣзи, които сж познали Господа, които сж израснали и сж се развили, които иматъ коренчета, клончета, листа, плодове, защото Господъ ще ги посѣти и възнагради.

Азъ бихъ желалъ всинца да сте въ това положение — блажени да сте, да намѣри Господъ плодъ въ вашата градина, да Го поканите да гостува въ дома ви — вашето сърце. Тогава Той ще ви даде духа на новото учение.

Блажени сте, когато ви посѣщава Господъ; голѣма е вашата заплата на Небеса.

(Бесѣда, държана на 4. февруарий 1917 г.).

Отъ бесѣдитѣ на Джновъ „Сила и Животъ“
сж отпечатани:

1. „Ето човѣкътъ!“
2. Житното зърно.
3. Язлението на Духа.
4. Талантитѣ.
5. Любовта.
6. Сънищата на Иосифа.
7. Законътъ на служенето.
8. Важността на малкитѣ нѣща.
9. „Миръ вамъ!“
10. Необходимостта да познаваме Бога.
11. Колко по горѣ стои човѣкъ отъ овца!
12. Фарисей и Митарь.
13. Страхътъ.
14. Условиата на вѣчния животъ *).
15. Духътъ и плътта
16. Новото основание.
17. Великденъ.
18. Многоцѣнниятъ бисеръ.
19. Учителитѣ.
20. Словесното млѣко.
21. Старитѣ и новитѣ мѣхове.
22. Свобода на Духа.
23. Божествениятъ Промисълъ.
24. Истината.
25. Марта и Мария.
26. Растете въ благодать!
27. Дѣцата.
28. Блаженитѣ.

*) Първитѣ 14 бесѣди, отпечатани въ отдѣлни брошури
и заедно въ единъ томъ, образуватъ първата серия.

Цѣна 40 ст.